

NATIONAL AVIATION UNIVERSITY
Department of English Philology and Translation
(Ukraine)

SIBERIAN FEDERAL UNIVERSITY
Department of Business Foreign Language
(Russian Federation)

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
Institute of East Slavonic Philology
(Republic of Poland)

*Dedicated to the 85th anniversary of the National Aviation University
and the 15th anniversary of the NAU Institute of the Humanities*

General and Specialist Translation / Interpretation

**Theory
Methods
Practice**

2018

Kyiv
Agrar Media Group

УДК: 81' 25 (063)(081)

Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. – К.: Аграр Медіа Груп, 2018. – 508 с.

Збірник містить статті учасників XI Міжнародної науково-практичної конференції з питань теорії та практики перекладу, що відбулась 20-21 квітня 2018 року на кафедрі англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна).

Специальный и художественный перевод: теория, методология, практика: сборник научных трудов / под общей ред. А.Г. Гудманяна, С.И. Сидоренко. – Киев: Аграр Медиа Групп, 2018. – 508 с.

Сборник содержит статьи участников XI Международной научно-практической конференции по актуальным вопросам теории и практики перевода, которая состоялась 20-21 апреля 2018 года в Национальном авиационном университете (г. Киев, Украина).

General and Specialist Translation / Interpretation: Theory, Methods, Practice: International Conference Papers. – Kyiv: Agrar Media Group, 2018. – 508 p.

The book contains papers contributed by the participants of the 11th International Conference on theory and practice of translation / interpretation at the National Aviation University (Kyiv, Ukraine) on 20-21 April 2018.

Головний редактор:

*А.Г. Гудманян, доктор філологічних наук, професор
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Редакційна колегія:

*З.З. Кіквідзе, доктор філологічних наук, професор
(Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі, Грузія)
Л.В. Коломієць, доктор філологічних наук, професор
(Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)
І. Любоха-Круглік, доктор філологічних наук, професор
(Сілезький університет в Катовіце, Республіка Польща)
О. Малиса, доктор філологічних наук
(Сілезький університет в Катовіце, Республіка Польща)
Г.В. Межжеріна, доктор філологічних наук, професор
(Національний авіаційний університет, Україна)
В.А. Разумовська, кандидат філологічних наук, доцент
(Сибірський федеральний університет, Російська Федерація)
С.І. Сидоренко, кандидат філологічних наук, доцент
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (протокол № 2 від 19.03.2018 р.)

ISBN 978-617-646-429-7

© Колектив авторів, 2018
© Національний авіаційний університет, 2018

- Н.С. Шарафутдинова. – Ульяновск: УлГТУ, 2012. – С. 181-186.
2. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод / Р.К. Миньяр-Белоручев. – М.: Воениздат, 1980. – 237 с.
3. Карасев И.В. Системы машинного перевода / И.В. Карасев, Е.А. Артюшина // Успехи современного естествознания. – М., 2011. – № 7. – С. 117-118.
4. Human Factors [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.boeing.com/commercial/aeromagazine/aero_08/human_textonly.html.
5. Google Translate [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://translate.google.com>

*Михайло Гінзбург
м. Харків, Україна*

До створення методики перекладання європейських стандартів (на прикладі стандартів газової інфраструктури)

Інтеграція України в європейський стандартизаційний простір вимагає в наступні роки узгоджено перекласти тисячі європейських стандартів (EN). Перш ніж починати таку складну та велику роботу, треба сформулювати чіткі й однозначні правила та розробити й ухвалити методику перекладання, яка б:

по-перше, ґрунтувалася на наявній теорії і практиці перекладання українською мовою наукових і технічних текстів з англійської та німецької мов;

по-друге, зважала на нормативну специфіку стандартів, що суттєво відрізняє перекладання їх від перекладання інших науково-технічних текстів;

по-третє, повністю відповідала лексичним, морфологічним, синтаксичним і стилістичним нормам сучасної української мови.

Мета цієї статті – розглянути структуру цієї методики й зміст одного з її розділів.

1. Структура методики перекладання європейських стандартів.

На нашу думку, методика має охоплювати такі питання:

- 1) критерій ідентичності перекладу;
- 2) правила обирання початкової мови й технології перекладання;
- 3) класифікація лексики європейського стандарту й операцій над ними;
- 4) правила транскрибування власних та номенклатурних назв;
- 5) правила встановлювання або творення термінів-відповідників;
- 6) правильне передавання модальності положень стандарту;
- 7) правила розрізнювання пасивних і результативних конструкцій у тексті європейського стандарту та перекладання їх українською;

8) правила враховування суто морфологічних відмінностей мови перекладу від початкової мови;

9) правила обирання порядку слів у перекладі.

Оскільки частину із зазначених питань розглянуто в наших працях [1; 2], нижче зупинимося лише на одному з найважливіших.

2. Правила обирання початкової мови й технології перекладання.

Через наявність трьох офіційних мовних версій європейського стандарту (англійської, німецької, французької), що мають однакову юридичну силу, перекладач може обрати будь-яку з них. Однак для перекладання зазвичай обирають англійську версію, оскільки англійська мова є більш знаною в Україні й для неї видано найбільшу кількість перекладних словників, зокрема термінологічних.

Проте часто-густо англійська версія стандарту (повністю або частково) є вторинною, тобто перекладом з іншої офіційної версії, наприклад, з німецької або французької, оскільки секретаріати європейських технічних комітетів (*англ.* technical committee, TC), їхніх підкомітетів (*англ.* subcommittee, SC) і робочих груп (*англ.* working group, WG) розташовані в різних європейських країнах і залучають як експертів для розроблення конкретних стандартів місцевих фахівців, яким зручніше писати весь текст або певні його структурні елементи іншою офіційною мовою, ніж англійська. Так CEN/TC 234 «Газова структура» (*англ.* Gas Infrastructure) має у своєму складі 10 WG. Секретаріати самого TC та 4 WG розташовані в Німеччині, по 2 WG – у Франції та Нідерландах, по 1 WG – у Великій Британії та Ірландії. Через це певні офіційні мовні версії, що самі є перекладом з іншої офіційної мови, можуть містити окремі неточності, які ускладнюють розуміння технічного змісту стандарту та правильне перекладання його українською.

Приклад 1. EN 12186:2014 містить розділ 4, присвячений вимогам застосовувати систему керування якістю, побудовану згідно зі стандартом EN ISO 9001, який має такі назви офіційними мовами: *англ.* Quality management systems – Requirements, *нім.* Qualitäts-managementsysteme – Anforderungen, *франц.* Systèmes de management de la qualité – Exigences. Проте тільки французька назва розділу 4 *Système de management de la qualité* відповідає назві стандарту EN ISO 9001 і тому є правильною, тоді як англійська *Quality and management system*¹ та німецька *Qualitäts- und Managementsystem* містять зайві

¹ Зауважимо, що в попередній англійській версії EN 12186:2000 цей розділ мав правильну назву *Quality and management system*, яка збігалася з груповою назвою чинних на той час стандартів EN ISO 9000.

сполучники *and* і *und* відповідно, які можуть спричинити хиби в українському перекладі. З огляду на це, перекладати назву цього розділу треба з французької версії та зафіксувати це, додавши після перекладу назви відповідну примітку перекладача.

З наведеного прикладу не треба робити висновок, що французька версія стандарту EN 12186:2014 є первинною. Навпаки, є всі підстави вважати, що для розділів, які відбивають основний технічний зміст стандарту первинною є німецька версія. Річ у тім, що, по-перше, робоча група WG 6, яка розробила цей стандарт, розташована в Німеччині; по-друге, німецька версія є послідовнішою з погляду термінології, що можна проілюструвати таким прикладом.

Приклад 2. У німецькій версії EN 12186:2014 фізичну або юридичну особу, яка несе відповідальність за експлуатування та технічне обслуговування станції регулювання тиску, переважно позначено терміном **Anlagenbetreiber**, ужитим також в аналогічному значенні в німецьких електротехнічних стандартах, наприклад у DIN VDE 0105-100; VDE 0105-100:2015-10; DIN EN 50110-1:2013 тощо [3]. А в англійській версії це поняття позначено не терміном-відповідником **station operator**, а термінологічною словосполучкою **operator of the station**, що свідчить про буквальний переклад з німецької. Тоді як в стандартах, де англійська версія є первинною, наприклад в ISO/TS 19880-1:2016, у цьому значенні для заправних станцій (*англ.* fuelling station) уживають саме терміна **fuelling station operator**. Проте в поодиноких місцях німецької версії EN 12186:2014 замість терміна **Anlagenbetreiber** ужито термінологічної словосполучки **Betreiber der Anlage**, яка є калькою *англ.* **operator of the station**. Появу таких розбіжностей у німецькій версії можна пояснити особливостями технології розроблення й приймання європейських стандартів, що містить процедуру «CEN/CENELEC опитування» (*англ.* CEN/CENELEC enquiry, *нім.* CEN/CENELEC-Umfrage), згідно з якою проект розробленого стандарту розсилають національним органам стандартизації – членам CEN з метою отримати публічні коментарі (*англ.* public comment) [4, п. 11.2.2.1]. Хоча згідно з [4, п. 8.1.2] проекти стандартів треба готувати всіма трьома офіційними мовами, проте зазвичай розсилають англійську версію (*англ.* normally in English) й відповідно англійською отримують коментарі. Далі технічний комітет-розробник аналізує та оцінює отримані коментарі та ухвалює рішення щодо врахування/відхилення кожного з них. Ураховані правки перекладають двома іншими мовами та вносять до відповідних мовних версій.

З наведеного прикладу випливає, що часто-густо окремі фрагменти тексту стандарту, для яких первинною мовою є не англійська,

спочатку перекладають англійською з іншої мови, а потім, уносячи правки, перекладають цією мовою з англійської. Усе це може вносити певні хиби, які ускладнюють роботу перекладача.

Технологією розроблення і приймання європейських стандартів також передбачено, що перш ніж зробити текст EN доступним, треба перевірити його остаточний текст (*англ.* definitive text) усіма офіційними мовами [4, п. 11.2.3.6]. Проте на практиці між мовними версіями залишаються певні відмінності.

Приклад 3. Навряд чи можна вважати повністю тотожними фрагменти з англійської та німецької версій EN 1594:2013, подані в табл. 1. Очевидно, що ті самі вимоги про сумісність і перекриття в англійській версії викладено стисліше й абстрактніше, тоді як в німецькій – докладніше і конкретніше.

Таблиця 1. Приклади невідповідності фрагмента англійської та німецької версії EN 1594:2013

Фрагмент англійської версії та його український переклад	Фрагмент німецької версії та його український переклад
In all cases, compatibility between the products used and the pipe coating shall be verified. There shall be a sufficient overlap with the original coating.	Es ist in allen Fällen sicherzustellen, dass die für die Baustellenumhüllung spezifizierte Umhüllungsart auf die Werksumhüllung abgestimmt ist. Bei der Nachumhüllung ist eine ausreichende Überlappung mit der Werksumhüllung sicherzustellen.
У всіх випадках треба перевіряти сумісність використовуваних матеріалів з покритвом труб. Перекриття заводського покритву повинне бути достатнє.	У всіх випадках треба забезпечити сумісність типу обгортки, що її наносять під час будування, із заводським покритвом труб. У разі нанесення обгортки треба забезпечувати достатнє перекриття заводського покритву.

Досягти ідентичності різних мовних версій можна лише дотримуючись застандартизованих правил викладання стандартів, які закріплюють за кожним видом положень певні уніфіковані мовні форми. В англійських та німецьких мовних версіях саме модальне дієслово зазвичай визначає різновид положення, що наочно подано в [1, табл. 1] разом з відповідними українськими уніфікованими мовними формами.

Порівняння англійських і німецьких мовних версій певних стандартів показує, що загалом відповідність модальності дотримано,

хоча окремі положення мають в англійській та німецькій версіях різну модальність.

Приклад 4. Наявність в англійській версії положення модального дієслова *may* (табл. 2), а в німецькій модального дієслова *können* указує, що те саме положення в англійській версії є *дозвільним* (англ. permission, нім. Zulässigkeit), а в німецькій – положенням *про змогу і здатність* (англ. possibility and capability, нім. Möglichkeit und Vermögen). У таких випадках перекладач повинен з огляду на контекст обрати потрібну модальність, зазначивши це у примітці перекладача, доданий після перекладу положення. На нашу думку, з погляду нормативного характеру стандарту правильніше розглядати це положення як дозвільне і відповідно перекладати українською. Зауважимо, що, як і в попередньому прикладі, в англійській версії зазначене положення викладено стисліше й абстрактніше, тоді як в німецькій – докладніше і конкретніше.

Таблиця 2. Приклади невідповідності модальності положень англійської та німецької версії EN 1594:2013

Фрагмент англійської версії та його український переклад	Фрагмент німецької версії та його український переклад
Temporary mechanical protection of pipeline <i>may</i> be performed by means of concrete slabs, if necessary.	Rohrleitungen <i>können</i> gegebenenfalls provisorisch mit Betonplatten vor mechanischer Beschädigung geschützt werden.
За потреби, <i>дозволено</i> виконувати тимчасовий механічний захист трубопроводу за допомогою бетонних плит.	Трубопроводи <i>можна</i> , за потреби, тимчасово захищати бетонними плитами від механічних пошкоджень.

Окрім означених у прикладах 1-4 розбіжностей, пов'язаних з людським чинником, є певні системні властивості англійської мови, які ускладнюють однозначне розуміння тексту англійською та правильне перекладання його українською.

По-перше, англійській мові більше, ніж, наприклад, німецькій мові, властива багатозначність як загальнозживаних слів, так і термінів (терміноелементів), що можна проілюструвати такими прикладами.

Приклад 5. Англійський термін *operator* позначає такі два пов'язані між собою, але різні поняття: перше – це працівник, що керує обладнанням (наприклад, *welding operator* – зварник-автоматник, тобто оператор зварювального автомата), а друге – це юридична чи фізична особа, що несе відповідальність за роботу певної системи (наприклад, *network operator* – оператор мережі). Коли в

європейському стандарті терміна **operator** одночасно вжито в обох значеннях і часто-густо подано без означальних слів, іноді важко з'ясувати, про кого йдеться. У цьому випадку у пригоді стає німецька версія стандарту, оскільки німецька мова не тільки поняттєво (тобто визначенням), а й термінологічно розрізняє ці два значення, уживаючи двох різних термінів *Bediener* та *Betreiber*. Тому німецькими відповідниками англійських термінів *welding operator* та *network operator* будуть *Bediener von Schweißeinrichtungen* та *Netzbetreiber* відповідно.

Приклад 6. У стандарті EN 12732:2013+A1:2014 у дво- та трислівних словосполучках, побудованих за моделлю *welding* + [означення] + іменник, слово *welding* має переважно означальне значення, наприклад, *welding technique* – метод зварювання (нім. Schweißmethode), *welding stubs* – приварні заглушки (нім. Schweißstutz), *welding contractor* – підрядник зі зварювальних робіт (нім. Schweißunternehmen). Проте цей стандарт має двозначну назву¹ *Welding steel pipework*, яку можна зрозуміти і як **зварювальні сталеві трубопроводи** (тоді *welding* як і в попередніх прикладах виконує функцію модифікатора² і має означальне значення; такий термін граматично можливий, але не відповідає позначуваному поняттю), і як **зварювання сталевих трубопроводів** (тоді *welding* має іменникове значення опрідметненого процесу). Німецька версія цієї назви – *Schweißen an Rohrleitungen aus Stahl* – показує, що правильним є другий варіант.

По-друге, в англійській мові, на відміну від деяких інших, наприклад німецької, конструкції, які передають **перебування в стані**, зумовленому попередньо закінченою дією, формально збігаються з пасивними конструкціями, що передають подію (англ. event), пов'язану із закінченням цієї дії. Цей факт фіксують авторитетні англомовні видання, наприклад [6, с. 259; 7, с. 295; 8, с. 137], позначаючи перші конструкції термінами *stative* [6, с. 259], *stative passive* [7, с. 388; 8, с. 137] і *statal passive* [7, с. 296, 387], а другі – *passive* [6,

¹ Є всі підстави вважати, що ця назва виникла не в середовищі носіїв англійської мови, а в континентальній Європі. Річ у тім, що як свідчить національна передмова до британського стандарту BS EN 12732:2013+A1:2014, Велика Британія голосували проти цієї редакції європейського стандарту з різних причин, зокрема, через те, що він суперечить британському стандарту на зварювання BS 4515. До речі, у назві BS 4515 ужито правильну і однозначну конструкцію *welding of steel pipelines*. Так само конструкцію *welding of pipelines* ужито в назві міжнародного стандарту ISO 13847:2013.

² **Модифікатор** (англ. modifier) – в англійській мові – використовуване атрибутивно слово, зазвичай прикметник або іменник, що обмежує або доповнює значення головного іменника (наприклад, прикметник *good* й іменник *family* в *good family house*) [5].

с. 201; 7, с. 294-296; 8, с. 130-131], *actional passive* [7, с. 7, 296] і *dynamic passive* [6, с. 259]. На таку властивість англійської мови звертав увагу ще Юрій Жлуктенко [9, с. 88], називаючи перші конструкції *пасивом стану*, а другі – *пасивом дії*. Через зовнішню подібність перші конструкції часто-густо розглядали й розглядають як різновид пасивних, що відбиває і наведена термінологія. Працями Олександра Холодовича та його учнів [10] доведено, що перші і другі конструкції відбивають істотно різні з аспектового погляду ситуації позамовної дійсності, мають різну граматичну природу, і тому їх треба чітко розрізняти.

У зв'язку з потребою перекладати стандарти українською, у нашій статті [2] на основі концепції [10] та праць провідних українських граматистів досліджено активні, пасивні та результативні конструкції в українських фахових текстах на тлі інших мов (англійської, німецької, російської та польської) і показано, що українська мова має ефективні засоби перекладати з інших мов пасивні й результативні конструкції, але перекладачеві треба зважати на такі її особливості:

- українські двочленні конструкції з пасивними дієприкметниками доконаного виду в присудковому значенні не пасивні, а результативні, і тому вони є ефективним засобом перекладати іншомовні результативні конструкції;

- синтаксис слов'янських мов дає мовцеві змогу усувати суб'єкта дії/події в активних конструкціях, не перетворюючи їх у пасивні. Зокрема в українській мові – це означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові речення та безособові речення з дієслівними формами на *-но*, *-то*, які є ефективним засобом перекладати іншомовні двочленні пасивні конструкції;

- оскільки українські конструкції із дієсловами на *-ся* в пасивному значенні та тричленні конструкції з пасивними дієприкметниками доконаного виду в присудковому значенні, що їх уважали пасивними в традиційних граматиках, не відповідають нормам української мови, то вона, на відміну від розглянутих у [2] англійської, німецької, російської та польської мов, не має пасивних конструкцій узагалі. Тому іншомовні тричленні пасивні конструкції треба перекладати українськими активними конструкціями.

Оскільки англійські тричленні пасивні конструкції чітко відрізняються від результативних конструкцій саме через наявність суб'єкта дії/події, то основною проблемою перекладання стандартів з англійської є відмежування двочленних пасивних конструкцій від результативних.

Приклад 7. Поза контекстом подану у табл. 3 вимогу з англійській версії стандарту можна розуміти як вимогу до дії, яку треба виконати

на етапах проектування та будівництва (варіант 1), і як вимогу до стану трубопровідної системи, зумовленого попередньою виконаною дією (варіант 2). Перекладаючи стандарт, дуже важливо розрізнити ці два варіанти, оскільки першу вимогу адресовано проектувальникові чи будівельникові, який повинен виконати певні дії, а другу – операторові трубопровідної системи, який, уводячи систему в експлуатацію, повинен перекоонатися, що система перебуває в зазначеному стані. У багатьох випадках ці два варіанти можна розрізнити на підставі контексту. Проте, можуть трапитися складні випадки, і тоді у пригоді стане німецька версія стандарту, оскільки німецька мова самою формою допоміжного дієслова (табл. 3) розрізняє пасивні та результативні конструкції, уживаючи в перших звичайного пасиву або пасиву дії (нім. Passiv /Vorgangspassiv/werden-Passiv), а в других – пасиву стану (нім. Zustandspassiv/sein-Passiv) [11, с. 158-164; 12, с. 122]. Відповідно, іншомовну двочленну пасивну конструкцію (варіант 1) перекладено українською неозначено-особовою конструкцією, а результативну конструкцію – українською двочленною конструкцією з пасивними дієприкметниками доконаного виду в присудковому значенні.

Таблиця 3. Пасивні та результативні конструкції.

Англійська мова	Німецька мова	Українська мова
Pipeline systems shall be sectionalised using line valves.	1) Leitungssysteme sollten mit Streckenarmaturen in Leitungsabschnitte unterteilt werden. (Passiv)	1) Трубопровідні системи треба розбивати на ділянки лінійними кранами. (активна конструкція)
	2) Leitungssysteme sollten mit Streckenarmaturen in Leitungsabschnitte unterteilt sein. (Zustandspassiv)	2) Трубопровідні системи повинні бути розбиті на ділянки лінійними кранами. (результатова конструкція)

З огляду на викладене вище, перекладання європейських стандартів – це не просто перекладання українською певного тексту з іншої мови, а розроблення ідентичної української версії стандарту, використовуючи всі три офіційні мовні версії, тобто перекладаючи з англійської та одночасно перевіряючи всі складні та сумнівні місця за двома іншими мовними версіями. А для цього потрібно розробити певну технологію. Зокрема на етапах перекладання, науково-технічного й літературного редагування перекладу, як свідчить наш

досвід, початковий матеріал (нормативний текст усіма трьома офіційними мовами ESO) та український переклад доцільно подавати в табличній формі, яка містить чотири стовпчики. У перші три заносять нормативний текст трьома офіційними мовами ESO, а в четвертий – український переклад, за потреби, з примітками перекладача після певних положень. Кожному абзацу (або сукупності абзаців, що складають синтаксичну єдність) відповідає один рядок цієї таблиці. Таке подання є дуже наочним, дає змогу зручно порівнювати окремі положення всіма трьома мовами, а також використовувати стандартні офісні програми для пошуку невідповідностей по всьому тексту та забезпечення одноманітності й системності.

Висновки.

1. Перш ніж починати таку складну та велику роботу з перекладання тисяч взаємопов'язаних EN, треба сформулювати чіткі й однозначні правила та розробити й ухвалити методику перекладання, проект структури якої запропоновано в цій статті.

2. Текст кожного EN є колективним доробком багатьох експертів, які працюють різними офіційними мовами ESO, і через це для одних фрагментів певного стандарту первинною може бути одна мовна версія, а для других – друга, а для третіх – третя.

3. Порівняння різних мовних версій функційних стандартів газової інфраструктури показує, що між ними є певні відмінності, частину з яких можна покласифікувати як неточності, пов'язані з людським чинником, а інші зумовлені ментальними особливостями носіїв різних мов і граматичними та стилістичними особливостями цих мов. Так, ті самі положення в англійській версії викладено зазвичай стисліше й абстрактніше, а в німецькій – докладніше і конкретніше.

4. Для отримання якісної української версії європейських стандартів треба розробити та використовувати спеціальну технологію, яка б ґрунтувалася на:

- одночасному використуванні всіх трьох офіційних мовних версій стандарту: безпосередньому перекладанні з однієї з них, наприклад з англійської, і перевірці всіх складних та сумнівних місць за двома іншими мовними версіями;

- фіксуванні у примітках перекладача всіх розбіжностей між офіційними версіями й варіанту певного положення, обраного для перекладання.

5. Наш досвід свідчить, що для втілення цієї технології найзручнішим способом подавання європейських стандартів на етапах перекладання, науково-технічного й літературного редагування перекладу є таблична форма з чотирма стовпчиками: у перших трьох –

текст стандарту всіма трьома офіційними мовами ESO, а в четвертому – український переклад. Це дає змогу зручно порівнювати окремі положення всіма трьома мовами, а також використовувати стандартні офісні програми для пошуку по всьому перекладеному тексту невідповідностей та забезпечення одноманітності й системності.

Література

1. Гінзбург М. Актуальні проблеми перекладання європейських стандартів газової інфраструктури / Михайло Гінзбург // Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: зб. наук. пр. / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. – К.: Аграр Медіа Груп, 2017. – С. 113-123.
2. Гінзбург М. Про активні, пасивні та результативні конструкції в українських фахових текстах на тлі інших мов / Михайло Гінзбург // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка». – 2017. – № 869. – С. 3-22.
3. DIN-TERMinology Portal. – Режим доступу: <https://www.din.de/en/services/din-term>.
4. Common Rules For Standardization Work : CEN/CENELEC Internal Regulations – Part 2:2017. – CEN/CENELEC, 2017. – 64 p.
5. ABBYY Lingvo x5. Електронний словник // ABBY Software, 2011.
6. A Dictionary of Grammatical Terms in Linguistics / R.L. Trask. – London; New York: Routledge, 1993. – XIII, 335 p.
7. The Oxford Dictionary of English Grammar / Bas Aarts, Sylvia Chalker, Edmund Weiner. – 2nd edition. – Oxford : Oxford University Press, 2014. – 454 p.
8. Fundamentals of English grammar: teacher's guide / Betty Schramper Azar, Barbara F. Matthies, Shelley Hartle. – 3rd ed. – New York: Pearson Education, 2003. – 204 p.
9. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики української та англійської мов: посібник для вчителів / Ю.О. Жлуктенко. – К.: Радянська школа, 1960. – 160 с.
10. Типология результативных конструкций (результатив, статив, пассив, перфект) / отв. ред. В.П. Недялков. – Ленинград: Наука, Ленинградское отделение, 1983. – 264 с.
11. Смеречанський Р. І. Граматика німецької мови : учбовий посібник для студентів факультетів іноземних мов університетів і педагогічних інститутів / Р. І. Смеречанський. – К. : Радянська школа, 1960. – 355 с.
12. Граматика німецької мови: теоретичний матеріал, комунікативні вправи і завдання для студ.: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Д.А. Євгененко, О.М. Білоус, Б.В. Кучинський, О.І. Білоус. – 3-тє вид., виправл. та доповн. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 576 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Abalaki Maia, PhD, senior researcher, Arnold Chikobava Institute of Linguistics, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Tbilisi, Georgia

Адамчик Давид, магистр, аспирант Института восточнославянской филологии Силезского университета, г. Катовице, Республика Польша

Akopian Mariami, PhD Candidate, English Language Lecturer, Department of School of Languages, International Black Sea University, Tbilisi, Georgia

Ананко Тетяна Рудольфівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови і перекладу факультету сходознавства Київського національного лінгвістичного університету, м. Київ, Україна

Антонов Сергей Николаевич, старший преподаватель кафедры последиplomного языкового образования Минского государственного лингвистического университета, г. Минск, Республика Беларусь

Баклан Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, Україна

Банникова Елена Леонидовна, старший преподаватель кафедры иностранных языков Учреждения образования «Военная академия Республики Беларусь», г. Минск, Республика Беларусь

Бачманова Юлія Віталіївна, студентка кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Білоус Наталія Петрівна, старший викладач кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Болдырева Анастасия Васильевна, студентка кафедры английской филологии и межкультурной коммуникации Тихоокеанского государственного университета, г. Хабаровск, Российская Федерация

Бушев Александр Борисович, доктор филологических наук, профессор кафедры журналистики, рекламы и связей с общественностью Тверского государственного университета, г. Тверь, Российская Федерация

Введенська Тетяна Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри, професор, ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро, Україна

Вдовичев Алексей Владимирович, доцент кафедры теории и практики перевода № 1 Минского государственного лингвистического университета, г. Минск, Республика Беларусь

Вдовиченко Марина Ігорівна, студентка кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Wiech Tomasz, MD, Academic English Teacher, Speech and Language Pathologist, Kielcekie Towarzystwo Edukacyjne, Kielce, Poland

Возна Марина Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Воловик Анна Анатоліївна, аспірант кафедри англійської філології і перекладу Київського національного лінгвістичного університету, м. Київ, Україна

Вороніна Валерія Валеріївна, студентка кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Галій Людмила Георгіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Галкіна Олександра Юріївна, магістрант кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Gazdeliani Elizaveta, Doctor of Philology, Researcher of Kartvelian Languages Department, Arnold Chikobava Institute of Linguistics, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Tbilisi, Georgia

Гастинщикова Любов Олександрівна, старший викладач кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Гемборек Лукаш, магістр, аспірант Інституту східнослов'янської філології Силезького університету, г. Катовице, Республіка Польща

Giglemiani Lela, Doctor of Philology, Researcher of Kartvelian Languages Department, Arnold Chikobava Institute of Linguistics, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Tbilisi, Georgia

Гінзбург Михайло Давидович, доктор технічних наук, професор, академік УНГА, начальник відділу Інституту транспорту газу, м. Харків, Україна

Головня Алла Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Translation Tradition and Translation Theory

Анна Воловик. Поняття «символ» з огляду теорії та практики перекладу: теоретичний аспект	3
Наталя Іваницька. Лінгвокогнітивні аспекти сучасного перекладознавства	7
Наталя Камовникова. Перевод как точка отсчета: к вопросу каноничности художественных переводов	12
Оксана Кондратьева, Ірина Шахновська. Критерії досягнення перекладацької еквівалентності художніх текстів.....	19
Вероника Разумовская. Художественный текст в киноверсиях: единицы перевода и пределы переводимости.....	25
Elena Fomenko. Obstacles to the Cyrillic Version of “Finnegans Wake” by J. Joyce	31

Specialist Translation. Terminology in Translation Perspective

Ірина Баклан. Перекладацькі прийоми у відтворенні модальності (на матеріалі німецькомовної та україномовної інформаційно-довідкової документації).....	36
Елена Банникова. Особенности современной военной терминологии	41
Марина Вдовиченко, Марина Пилипчук. Адекватність машинного перекладу текстів авіаційного спрямування	46
Михайло Гінзбург. До створення методики перекладання європейських стандартів (на прикладі стандартів газової інфраструктури)	51
Юлія Дем'янчук. Значення підмови LSP в процесі перекладу термінологічних сполучень НАТО, ООН та СОТ	61
Наталя Каменева, Наталя Ширяева. Трудности перевода юридических терминов с английского на русский язык	69
Андрій Медведів. Науково-технічна японська термінологія українською мовою	75
Аліна Набігуз, Алла Сітко. Електронний гіпертекст Вікіпедії як об'єкт перекладознавчого аналізу.....	82

Наукове видання

Збірник наукових праць

ФАХОВИЙ ТА ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА
2018

В авторській редакції